

Tekst 6

Morten Steiniche: ”Deprimerede klimaforskere opgiver videnskabens sprog - og taler til følelserne”

Artikel, Information, 26. april 2017

Deprimerede klimaforskere opgiver videnskabens sprog – og taler til følelserne

Når intet andet hjælper, kan det måske gøre en forskel, hvis klimaforskerne krænger deres følelser ud og i stedet for tal og fakta fortæller om, hvordan de selv bliver påvirket af klimaforandringerne.

Af Morten Steiniche

1 Det er ikke mere end fire uger siden, at Charlie Veron sidst dykkede ved Great Barrier Reef, verdens største koralrev, der dækker et enormt område på 348.000 kvadratkilometer langs den austral-
5 ske nordøstkyst. Charlie Veron var af sted med en journalist og en fotograf fra National Geographic for at fremvise de omfattende ødelæggelser af koralrevet, som efter at have levet i bedste velgå-
10 ende i 25 millioner år nu ser ud til at være døden nær. På grund af klimaforandringerne.

»Det er forfærdeligt. Det er ligesom at have et sygt barn.«

Charlie Veron er verdens førende koralrevs-
forsker. Han er 72 år og har tre universitetsgra-
der, men han er først og fremmest – fortæller han
15 – en kæmpe naturelsker, der har spenderet over 7.000 timer under vandet, siden han begyndte af
dykke som 18-årig i midten af 1960’erne.

En fjerdedel af klodens koralrev er kortlagt og
beskrevet af Charlie Veron, som også er forfat-
20 ter til over 100 videnskabelige udgivelser, blandt andet Corals of the World, der i folkemunde kal-
des for The Coral Bible.

Charlie Veron har i årevis advaret imod øde-
læggelserne af klodens koralrev som følge af kli-
25 maforandringerne. I dag kan han med bitterhed konstatere, at han ikke blot fik ret i sine dystre
forudsigelser, det er gået meget værre.

30 »Halvdelen af alle verdens koralrev er døde inden for de sidste to år. Der er knapt nok et eneste levende koralrev tilbage på Maldiverne, 70
pct. af koralerne i Fransk Polynesien er døde, og jeg vil skyde på, at mindst halvdelen af Gre-
at Barrier Reef døde sidste sommer. Jeg troede

ikke, at det ville blive så skidt så hurtigt, men
35 ellers har mine forudsigelser ramt plet. Det er værre, end nogen nogensinde havde forestillet sig. Og jeg kan ikke slippe for det. Det forfølger mig overalt. I min egen private verden lider jeg tydeligvis af en depression,« fortæller han over
40 telefonen med en sprød og skælvende stemme, der får det til at lyde, som om han er ved at bryde sammen i gråd.

»Jeg ser intet godt i denne verden længere. Det er selvfølgelig ikke helt rigtigt, men det er
45 tæt på. I min verden, i hvert fald, så er det sådan, det er. Det er som at leve i helvede.«

Hvordan føles det?

Klimaforandringerne foregår bogstaveligt imel-
lem hænderne på forskerne. Det er forskerne, der
50 står i Østgrønland og ser gletsjerne trække sig tilbage, de er til stede på Arktis, hvor isen svin-
der ind, de ser med deres egne øjne koralrevene blive bleget af de forhøjede vandtemperaturer,
og det er deres beregninger, der viser, hvor slemt
55 det kan risikere at stå til i fremtiden. Så hvordan er det at leve med den viden, hvordan føles det at
stå i allerforreste række, når isen smelter?

Det satte stifteren af websitet ’Is This How
You Feel?’, Joe Duggan, sig for at undersøge.
60 Han har siden 2014 stillet spørgsmålet videre til klimaforskere over hele verden, der har repliceret
med håndskrevne breve, hvori de fortæller om, hvordan de som mennesker oplever den trussel,
som klimaforandringerne udgør.

65 En af dem, der har lagt et brev op på siden, er den dansk-britiske klimaforsker dr. Ruth Mottram, der arbejder på Danmarks Meteorologiske Institut.

I brevet skriver hun blandt andet:

70 »Kære Joe. Du har spurgt mig, hvordan jeg har det med klimaændringer. Det er vist første gang, jeg bliver spurgt om, hvad jeg føler, snarere end, hvad jeg vurderer – og det er et svært spørgsmål at besvare.«

75 Ruth Mottram beskriver både, hvordan hun som forsker kan blive fascineret af, hvordan planeten reagerer på det forandrede klima, og ligefrem kan føle stor professionel tilfredshed, når hendes beregninger holder stik, men også 80 de foruroligende følelser, hun har, når hun især tænker på den fremtid, som hendes børn kommer til at vokse op i. Til Information siger hun:

»Det er som at leve to forskellige liv. Når jeg arbejder, så tænker jeg kun på det videnskabelige, og så er det kun sjældent, at mine følelser får lov til at forstyrre mig. Men samtidig har jeg store bekymringer på mine børns vegne. Det er derfor, jeg cykler til og fra arbejde hver dag. Cykelturen er den separationstid, 90 hvor jeg skiller tingene ad. Det må være ligesom at arbejde på en skadestue, hvor det også er nødvendigt at separere følelserne fra arbejdet, « fortæller Ruth Mottram.

Ruth Mottrams brev fortsætter: »I mit daglige arbejde kører jeg simuleringer med en regional klimamodel i Grønland og Arktis for at se, hvordan gletsjere, iskapper og havis reagerer på øgede drivhusgasudledninger. De processer og sammenhænge, jeg modellerer og registrerer, er så velkendte, at det sådan set er ret let at formidle viden om smeltende gletschere, stigende havniveau og forsvindende havis med en fuldstændig lidenskabsløs objektivitet. Det kan ske, at jeg bliver overrasket 105 over et nyt resultat, som i første omgang kan virke ulogisk. Siden, når en eller anden brik falder på plads, kan jeg føle den smukke og komplekse blanding af opstemthed, overraskelse, forvirring og tilfredshed, der er karakteristisk for videnskabelig erkendelse. Det er uendeligt fascinerende at se, hvordan planeten reagerer på et klima, der ændrer sig – og vi lærer så meget om jordsystemet.«

Følelser kan være en del af løsningen

115 På de sidste to konferencer, som Charlie Veron har deltaget i som hovedtaler, har han ikke talt om koralrevenes tilstand, men derimod om

hvordan ødelæggelserne af koralrevene har påvirket ham som menneske. Alene sidste år 120 gav han 61 interviews, og en stor del af dem handler om netop det.

»Der er en stigende opmærksomhed om, at det ikke bare er koldblodig forskning, men at forskerne også er mennesker, der virkelig 125 bekymrer sig om menneskeracen og om naturen. Hvis du er en fuldstændig objektiv person uden nogen følelsesmæssige forbindelser med verden overhovedet, så bliver du ikke forsker på det naturvidenskabelige felt. Forskere er drevet af forbindelsen med den naturlige verden,« fortæller han. Og det er nødvendigt, at klimaforskere som Charlie Veron og Ruth Mottram stiller sig frem og fortæller om deres følelser. Det mener Per Espen Stoknes.

135 »Når de involverer offentligheden i deres personlige oplevelser og følelser med forskningen, så fremstår de som mennesker i stedet for kloge æggehoveder. De er jo mennesker, der elsker gletsjerne og koralrevene. Dermed 140 bliver forskningen levende og personificeret igennem deres menneskelige stemmer, og det tror jeg er en enormt vigtig del af løsningen på de klimaudfordringer, som vi står med. Ikke kun at kommunikere klimaforskningen, men 145 også at kommunikere forskernes personlige forhold til det, de nu forsker i.«

Ruth Mottrams brev fortsætter: »Vi lever i et velhavende land, der (mere eller mindre) vil have råd til at tilpasse sig klimaændringerne, 150 men hvad med andre nationer? Hvordan skal resten af verden klare disse udfordringer? Det er skræmmende spørgsmål, jeg ikke kan svare på. Til trods for dette føler jeg mig ikke deprimeret over fremtiden. Mennesker er en fantastisk tilpasningsdygtig og alsidig art. Vi præsterer vores bedste, når vi arbejder sammen om at løfte vores største udfordringer. Det må vi i det mindste håbe på.«

Ruth Mottram slutter sit brev med: »Så 160 hvad føler jeg i forhold til klimaændringer? Interesse, intellektuel nysgerrighed, tilfredshed, spænding, ekstrem bekymring, tristhed, frygt og måske et glimt af håb ... Venlig hilsen Dr. Ruth Mottram, Klimaforsker, Dansk Meteorologisk Institut«